

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

1 óra . 60 fillér
3 óra . 1.80 fill.

Vidéken:

1 óra 1 kor. 20 fillér

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 18. sz.,

hová minden levelezés és egyéb küldemény címzendő.

Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Iparosaink egészsége.

(t.) Abban a mindinkább erősödő mozgalomban, a melyet kormányunk a társadalom támogatása mellett a magyar ipar talpraállítása, fejlesztése és fölvirágoztatása érdekében indított, helyet kell foglalni a magyar iparosok higiénikus érdekeinek is. Sem a törvényhozás, sem a társadalom nem fordított erre az igazán életbevágó kérdésre eddig annyi figyelmet, a mennyit azok megérdemelnek. A halandóság és az élettartam tekintetében tudvalevőleg rosszabbul állunk, mint a nyugati államok, a nélkül azonban, hogy ennek a helyzetnek megjavítására a kellő erővel és kitartással törekedtünk volna. Az utóbbi időben azonban javul a helyzet s a tudóba-josok érdekében indított harez a társadalom széles, előbb tétlen rétegeit serkenti munkára.

Mekkora nálunk az élet átlagos hosszúsága az egyes társadalmi rétegekben, azt kellő adataink nem levén, megmondani nem tudjuk. Annyit azonban mérünk állítani, hogy az iparosok e tekintetben nincsenek kedvező helyzetben. Foglalkozásuk természete, az azokból fejlődő speciális bajok hozzák ezt magukkal s azt a tényt, hogy nálunk olyan családok, melyek nemzedékről-nemzedékre ugyanazt az ipart üznék, alig fordulnak elő, hajlandók vagyunk jórészt az egészségi viszonyoknak betudni. Vagy elpusztulnak és kihalnak, vagy pedig üzve az öntudatlan ösztön által, más foglalkozásra térnek át.

Ily körülmények közt örömmel fogadunk minden lépést, mely a helyzetet földeríti. Nem ugyan a hajlandóság, hanem a megbetegedések tekintetében érdekes adatokban bővelkedik az a jelentékeny mű, melyet a központi statisztikai hivatal a magyar betegesítő pénztárak 1898. évi eredményéről nemrégén kiadott. Beszámol a pénztárak működéséről, pénzügyi eredményeiről s a mi bennünket e helyen leginkább érdekel, vázolja a betegségi statisztika főbb eredményeit is. Az embereket sújtó nyomoruságnak az enyhítésére végül nálunk is megindult munkának érdekes adatait tartalmazza e szürke kötet. Utal arra is, hogy mely iparágak a leg-egészségesebbek s melyekben

fordul elő a legtöbb megbetegülés. Itt érdekes eredményeket látunk.

Az összegyűjtött adatok szerint legsűrűbbek a betegülések az építővállalatok munkásainál, aztán a fodrászoknál és lakatosoknál. A vegyi gyárak munkásaihol évenként 70 százalék betegszik meg, a dohánygyárakéból 72 százalék. A kékfestőknél ugyanez a helyzet. Sok beteg van a bőrgyári munkások közt, a gép- és vasgyáraknál a gyújtó, ezukor és papiriparnál (56—53 százalék).

A kereskedőknél ritka a betegedés, de elég hosszú a betegség. A vas- és gépgyárak munkásai aránylag egészségesebbek, mint a dohánygyárakban dolgozók. A vasutiak közül évente 31% szenved oly bajban, mely keresetképtelenséget von maga után s a betegség átlagban 14 napig tart. Ellenben a dohánygyárakban, mint említettük, 72% a betegedés, a betegség pedig átlag 16 napra terjed. Jobb helyzetben vannak a vas- és gépgyári munkások, az 5 36%-nyi betegedésekkel, mely százalék a kereskedőknél 12%-ra csökken.

Ezek a számok mutatják, hogy milyen nagy a különbség egészségi tekintetben az egyes iparágak között, de utalnak arra is, hogy a betegségek megelőzésére sokat lehet és kell is tenni. Ez persze első sorban az illető munkások érdeke, de nagy súlylyal bír a nemzeti munkaerő szempontjából is.

Mielőtt e sorokat befejeznők, nem mulaszthatjuk el azon megjegyzést, hogy a kolozsvári kerületi betegesítő területén hasonlóan igen elszomorító állapotok uralkodnak. A betegeskedések legnagyobb százalékát itt is az építő vállalatok, a vasgyárak, lakatos műhelyek, nyomdák, vasutiak és a dohánygyár munkásainál találjuk. Az állapot évről-évre állandó és változatlan, jeléül annak, hogy az iparos és a munkás ember az elvégzett munkája arányában nincs kellőképpen biztosítva a mestersége következtében minduntalan sarkában olálkodó betegségek ellen.

A bajok meggátlására és a jelenlegi állapotok megszüntetésére első sorban igen természetesen humanus és hathatós intézkedésekre van szükség, nem kevésbbé fontos azonban az is,

hogy az iparfelügyelők köztegyék részletes évi kimutatásait, hogy azok alapján ott nyujtsanak a társadalom, a kormány és az iparosegyletek orvoslást, a a bol arra legnagyobb szükség van.

Halál egy szóváltásért.

Véres husvétii öntözödés.

— Saját tudósítónktól, —

Kolozsvár, május 28.

Husvét másodnapján nagy vigalomban voltak a monostori legények. Kora reggeltől késő estig tartott az öntözödés, az ivás és a mulatság, melyről még most is sokat beszélnek a monostori emberek. A lányos házaknál egyik fiatal ember a másiknak adta kezébe a kilincset s csupa vig arezokat lehetett látni mindenütt, kik felbokrétázott kalappal és kabátjaikon a lányoktól kapott virágokkal feldiszítve jártak egyik házból e másikba öntözödni. Különösen kijutott a jóból *Juraszek Mihály, Bárdos Jóska, Cseh Lajos, Fakinyi Attila és Hosszu János* monostori legényeknek, kik reggel hat órakor már megkezdték az öntözödést és délután két óráig a legnagyobb sikerrel folytatták. Fél három óra körül járhatott az idő, mikor kiértek a monostori sörház elétt levő térségre, a hol ugyanakkor hat szászfenesi paraszt ember állott, kik közül az egyik *Turós György* nevű magyar ember teljesen el volt ázva.

Mikor *Turós György* meglátta a felbokrétázott fiatal embereket, így szólt társaihoz:

— *Oda megyek közéjük, hadd legyen én is egyszer ur.*

A többiek, névszerint *Oltyán Juon, Toman Juon, Vásza György és Nyikuláj*, további *Szelecsán Juon* közre fogták a részeg embert és csillapítani kezdték.

— *Azért is oda megyek, hadd lássák az emberek, hogy ur vagyok, kiállott ekkor megint Turós György és tántorgó léptekkel megindult a fiatal emberek felé.*

Nagyon részeg lehetett már ekkor *Turós*, mert mikor a fiatal emberek közelébe ért, alig birt egy pár szót elmotyogni. Ezek persze nem akartak *Turóssal* barátságot kötni s így történt, hogy a szóvita következté-

ben a földrészeg *Turós György* az egyik fiatal embert, *Hosszu János* kőmives segédet kissé meglökte a lábával s azzal odább tántorgott.

Nosza egyébsem kellett *Juraszek Mihálynak*, minthogy ezt a jelenetet lássa. Rögtön elkezdett kiabálni s habár őt senki sem bántotta, erélyesen tiltakozott a *Turós* magaviselete ellen. Az őt oláh paraszt ember oda ment ekkor *Juraszek*hez és békés hangon kérlelni kezdték, hogy ne dühösködjék, hiszen látja, hogy holt részeggel van dolga, ki azt sem tudja már, hogy fiu e vagy leány.

Csakhogy *Juraszek*hez hiába beszéltek, mert már ekkor nagy futásban volt s megsem állott mind addig, mig lakására nem ért. Itt gyorsan levette a ruha szekrány tetején levő hatlövetű revolverét, golyót tett beléje és szó nélkül megindult a paraszto- tok után. Utközben még találkozott *Hosszu Jánossal*, kit a következő szavakkal szólított fel a követésre.

— *Gyere velem, úgy is mindjárt visszajöhetsz.*

Mikor pedig látta, hogy *Hosszu János* kissé vonakodni kezd, otthagya és gyorslépésben tovább indult a haza felé ballagó paraszto- tok után, kik a magával tehetetlen *Turós Györgyöt* kétfelől megfogva vezették az uton. Monostor község végén aztán utól érte *Juraszek* a paraszto- kat és egyenesen *Turósnak* tartott. Az oláh emberek ismét közre fogták a dühöngő és házsáotos fiatal embert és figyelmeztették, hogy legyen békében, ha pedig valami baja van velük, akkor jegyezze le neveiket, jelentse fel a hatóságnál és ott törvényes módon, mint a hogy a tisztességes emberekhez illik, eligazítják bajukat.

A jóindulatu és tisztességes hangu figyelmeztetés mit sem használt, mert *Juraszek* alig hogy megpillantott a mindjobban tántorgó *Turó*st, eszeveszett dühvel felkiáltott:

— *Ez az a ki megbántott az én barátomat, most hát meglövöm.*

Azzal kétszer hatalmasan, a hogy csak tudta, arczul ütötte a szegény embert, kinek orrán és száján rögtön megeredt a vér s földre bukott. De ez még mind nem volt elég a lelketlen embernek, mert most kivette a

zsebéből a revolverét s azzal mellbe ütötte a földön fekvő embert, mikor pedig ez is megtörtént, felhuzta a revolver kaskasát és elsütötte. Nem telt bele egy perc és *Turós György halva terült el az országúton.*

Most már Juraszek is megijedt és elkezdett panaszkodni a büntetéstől való félelem miatt. Társai azt ajánlották neki, hogy menjen be rögtön az ügyészséghez és jelentse be magát, mert akkor kisebb baja lesz. Juraszek meg is fogadta a tanácsot, az ügyészség pedig letartoztatta és szándékos emberölés címén vádat emelt ellene.

A tárgyalás.

Tegnap reggel fél nyolcz órakor vette kezdetét az esküdt-széki tárgyalás, melyen báró *Szentkeresztly Zsigmond* elnökölt. Több, mint negyven tanu volt beidézve a tárgyalásra, kik közül tizenhatot ki is hallgatott a törvényszék, a többit azonban haza bocsátotta, mivel a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaik semmi lényegeset nem tartalmaztak.

A vádlott.

23—24 éves kinézésű, himlő-helyes, bajszatlan, nem rokonszenves külsejű fiatal ember a vádlott, ki egy fegyveres fogház ór kíséretében jelent meg az esküdtszék elé.

Tettéknek okául azt hozva fel, hogy önvédelemből használta a fegyvert, mivel *Turós* három ízben is neki támadt. A tanuvallomások alkalmával, mikor a szembesítésekre került a sor, mindenik tanu le hazudtolta, úgy hogy az egyik türelmét vesztve odakiáltott feléje:

Hazudik maga, szégyelje magát!

Vallomása folyamán minduntalan ellentmondásokba keveredik s a mikor az elnök figyelmezteti, hogy a vizsgálat során nem ezt mondta, rendesen azzal vágja ki magát, hogy legjobb tudása szerint adja elő a tényállást.

A tanuk kihallgatása.

Oltján Juont hallgatták ki legelőször, ki eskü ellenében vallotta, hogy *Turós György* még szóval sem bántotta Juraszeket, ez azonban, mikor feléje közeledett azt mondta:

— „Ez bántotta az én felebarátomat, most én meglüvöm!”

Toman Juon, *Vásza György*, *Vásza Nyikuláj* és *Szelizsán Juon* ugyanígy vallottak s hozzá tették még azt is, hogy látták mikor Juraszek a revolverrel előbb mellbe ütötte *Turóst* és csak azután lötte meg. Ez a körülmény azért fontos, mert megdől a vádlott ama védekezése, hogy a revolver véletlenül sült el, a mit különben a puska-

műves szakértők is kizártnak tartanak.

Ezután kihallgatták azokat a tanukat, kikkel Juraszek 1901 április 8-án együtl mulatott és az esetnek szemtanui voltak. Ezek is, *Krecz Jánosné* kivételével egyértelműleg azt vallották, hogy *Turós* sem szóval, sem tettel nem bántalmazta Juraszeket.

A tárgyalás elhalasztása.

Délután fél két órakor *Lechner Károly* orvos-profeszor és *Kerekes Gyula* törvényszéki orvos a vádlott elméleti állapotáról nyilatkoztak, megjegyezve, hogy Juraszek teljesen épelméjű s a gyilkosság elkövetése alkalmával sem volt beszámíthatatlan állapotban. Ezzel a bizonyítási eljárás véget ért s báró *Szentkeresztly* elnök tudatta a közönséggel, hogy a törvényszék a tárgyalást ma reggel 8 órára elhalasztotta.

A dolgozóház bolondja.

Négy napig eltemetetlenül.

— Saját tudósítónktól. —

Botrányos esetről vettünk értesítést, mely a hatóság soha meg nem szünő közönyösségének és nembánomságának egy újabb fejezetét regéli. *Kubinyi István* 37 éves cipész segéd pár hónappal ezelőtt megőrült s azóta a dolgozóházban tartották, mivel az elmekórtani intézetbe nem akarták felvenni. Az elmekórtani intézet ugyanis a nagyságos bolondok számára való, mit keressen hát ott egy szegény, szerencsőtlen cipész segéd, kinek sem protekciója, sem ur atyafisága nincsen, egy szóval még ha megbolondult is, csak a dolgozó házban hagynak helyet számára.

Szombaton éjjel aztán meghalt *Kubinyi István* s mivel sem a nagyságos, sem a méltóságos bolondok közé nem tartozott, nem is sokat törődtek vele. Hamarosan bevitték a törvényszék orvostani intézetbe, úgy vélekedvén, hogy egy bolondnak, a ki sem nagyságos, sem méltóságos nem volt, nem késő ha egy hét múlva is helyet kap a temető valamelyik elhagyatott zugában. *Kubinyi István* azóta a törvényszék orvostani intézetben fekszik, de a hatóságnak még mindig nem jutott eszébe, hogy eltemetése iránt intézkedjék.

A szerencsétlen ember a mig életben volt a legnagyobb nyomoruságon ment keresztül. Két hónappal ezelőtt kitört rajta az örültség s a helyett, hogy valamelyik elmeógyógyintézetbe szállították volna, bevitték a dolgozó házba. hol eleinte, mint közönséges garázda emberrel bántak

el vele, majd később, mikor gyanussá vált magatartása mindaddig figyelték és figyelték, a mig szerencsésen elpusztult, a nélkül, hogy már annak idején az elmekórodába szállították volna, a hol az ilyen szerencsétlen betegeknek helye van.

Most aztán ott tartják a törvényszéki orvostani intézetben negyed nap óta, a helyett, hogy eltemetnék s legalább ezzel az utolsó aktussal éreztetné a hatóság, hogy a humanus végrehajtója a törvénynek és megértője az evangéliumi szeretetnek, melynek ma már az apostolai is mindegyre ritkulnak.

H I R E K.

— Az alispán választás.

Nagy érdeklődés nyilatkozik meg a mai nap folyamán megtartandó alispán választás iránt, melyre a vidék választóinak nagy része már tegnap este megérkezett Kolozsvárra. A Dózsa párti választók a New-Yorkpan, a Csizsár választói ellenben a Központi szállodában vannak szállva. Egyik előkelő vármegyei tisztviselő szerint a választás minden valószínűség szerint a *Csizsár Gyula* javára fog eldőlni, mivel a megyei választók körében a Dózsa párt által használatba vett kortes fogások és terrorizálási kísérletek teljesen elidegenítették a választók nagy részét Dózsa iránt. Mi már több ízben kifejtettük a magunk álláspontját ebben a kérdésben s most is azt óhajtanok, ha az alispáni szék *Csizsár Gyulával* lenne betöltve, mint a ki tizennyolcz esztendei lekiismeretes működésével rászolgált erre a kitüntetésre.

— Teologusok mulatsága.

A kolozsvári ev. ref. teológiai fakultás növendékei június 4-én táncmulatságot tartanak a Lövdődében. A bálanyai tisztséget gr. *Haller Györgyné* szül. *Bethlen Ilona* vállalta el, ki a napokban levelet is intézett a rendezőbizottsághoz, melyben tudatja, hogy a megtisztelő kérésnek örömmel tesz eleget.

— **Kolozsvári egyetemi hallgatók győzelme.** A selmeczbányai diákkongresszusnak legjelentősebb eredménye a kolozsvári egyetemi ifjuságra nézve az volt, hogy a kongresszus egyhangúlag kimondta, hogy a felekezeti és rosszhiszemű hadakozásokat terjesztő budapesti ifjúsággal nem vállal közösséget és jövőre a diákság hivatalos lapjának, az egyetemi lapoknak a szerkesztését is a kolozsvári egyetemi ifjúságra bizza.

— **A feleség bosszuja.** Özv. B.

Zs.-né a tegnap délután háziasszonya megtámadta azon gyanu miatt, hogy távolléte alatt férjét elcsábította volna, megverte, majd egy öntöző kannát ragadva, fejét behasította. Az özvegy a rendőrségnél kért oltalmat háziasszonya ellen s pityokos állapotában a hivatal diszkrecióját kérte ki, mit mi is respektálva csak B. Zs.-né néven irtuk meg tragédiáját, mely háziasszonyának egy öntöző kannába, férje szerelmébe és az orvosi költségek megtérítésébe került.

— A munkások gyermekeiért.

A törökbecsei nőegylet legutóbbi ülésén azt a határozatot hozta, hogy egész nyáron át az egylet élmező az arató munkások otthon hagyott gyermekeit s vigyázz rájuk az óvodában. A munkások nem viszik magukkal a gyermekeiket, mert csak késleltetésük is többé kerülne. Azért otthon hagyják őket, sőt néha rájuk zárják az ajtót is, a miből már sok szerencsétlenség származott. A törökbecsei nőegylet ezzel a tettevel igazán teljesíti hivatását s bárcsak példája országszerte követésre találna.

— **Jelenet a sétatéren.** Az éj-jel a sétatéren egy ember nyult el az egyik fapadon. Mig hulló falevelek takarót vontak fölébe, mélységesen aludt. A rendőröknek, akik fölköltötték azt mondta, hogy jelenleg nincs lakása, de igen jól érzi magát.

— De a sétatér nem alvó hely.

— Tudom; de én üdülni akartam.

— Miért nem üdülsz máshol?

— Mihelyt pénzem lesz, Balaton-Füredre utazom.

A viccz után a rendőrség esavargásért a dolgozóházba vitte a sétatér nyaraló vendégét.

— Főhadnagy és altábornagy.

A *Szegedi Napló* legújabb számában az újság egyik olvasója a következő történetkét beszéli el, mely a Zomborból Szabadka felé vivő vonaton történt: Az egyik elsőosztályu kupében egy délczeg öreg ur ült és könyvet olvasott. Valamelyik vasuti állomáson beszállt egy huszártiszt. Füttyörészve lépett be a kupéba. Leoldozta a kardját és az öreg ur feje felett a hálóba vetette. Az öreg urat meglepte ez a viselkedés és néhány szót mondott inkább magamagának. A tiszt rákiáltott:

— Hallja, maga talán tanító, hogy itt prédikációt tart? Tartsa meg magának.

Az öreg ur így felelt:

— Látta, főhadnagy ur, ilyen viselkedéssel és föllépéssel okoztak a tiszt urak kellemetlenséget és gyűlölködést a polgárság és katonaság közt.

— De most már elég, kikérem ezt a prelekiót, egy szót se török többé mert különben...

Az öreg ur felált:

— Főhadnagy ur, vegye tudomásul, hogy én *Jablánczy Sár-*

dor esendőrfelügyelő, altábornagy vagyok.

A tiszt rémült arczal kért bocsánatot és jelentette a nevét.

Az altábornagy erre újból megleckéztette a tisztet és kérdőzködött állomáshelyéről és századáról. Az altábornagy a következő állomáson kiszált.

Színház és Művészet.

Színházi műsor:

Szerda: A bölcös.
Csütörtök: Nóra.
Péntek: Szünet.
Szombat: Próbaházasság.

*

Márkus Emilia.

Művészi sikerek és teremtő képesség dolgában Márkus Emilia a mai magyar színművésznők között Jászai Mari után következik. Nagy kicsinyesség ugyan így méltatni az ő tehetségét, de ez végtére is inkább azok kedvéért történik, a kik külső szempontok alapján óhajtanak eligazodni az egyes kiválóságok megítélésében. Márkus Emilia életének és művészetének még javakorában van s a szerepkör melyet betölt, olyan természetű, hogy nem igen ad alkalmat a közte és Jászai Mari között való párhuzam felállítására. Egyéniségük és tehetségük különböző volta azonban sokkal jobban megmagyarázza a közöttük levő ellentéteket. Jászai öserejű, formátlan, de nagyszabású talentum, a színpadi zenik legkritkább fajából való, míg Márkus Emiliánál a tehetség nagystilúsága a részletező munkában, a rendkívül intenzív érzések tolmácsolásában, a tulfinomult idegéletben s a különféle és legellentétebb női típusok speciális megjátszásában nyilvánul.

Amaz mindenkor klasszikus, még modern szerepeiben is s a női típusok ábrázolásában mindig bizonyos metafizikai magaslaton áll, míg Márkus Emilia a modern élet ideges, tulérzékeny, exaltált, hobortos, örökös ellentmondások között élő asszonyainak a szószólója s művészetének a határa körülbelül ottan végződik, a hol a Jászai Marié kezdődik. Két külön világban mozognak mindketten, de ebben a két világban mindenik souverain és nagyszabású. Most még az érzés és a nagyfoku intenzivitas dominál a Márkus Emilia művészetében, de lehet, hogy idővel még nagyobb skálát fog beülni tehetsége s akkor beleigtathatja repertoárjába a görög tragikusok hatalmas tragédiáit, a Shakespeare nagy arányok szerint formált drámáit, melyek csak a legerőteljesebb

egyéniséggel bíró színpadi alakok számára közelíthetők meg. Az ellentéteesség dacára, mely egyéniségüket jellemzi, a Márkus Emilia művészete talán épen speciális voltánál fogva közvetlenebbül hat a nagy tömegekre, mint a Jászaié. Pedig előkelő, nagyszabású és széles skálájú művészet ez is, mely azonban itten mozog a mi kicsinyes világunkban és azokat a bajokat és örömeiket mondja el a mit éreznek azok az asszonyok, a kikben a modern nő típusa kifejeződik.

Tegnap fellelése a „Vasgyáros“-ban szintén igazolása volt annak, hogy ma még a modern életviszonyok nőalakjainak a tolmácsolásában van legnagyobb ereje Márkus Emiliának. Ebben a nemben annyi kiválóságot, a színjátszásnak olyan közvetlen és megvesztegető eszközeit és hatásait tudja velünk éreztetni, mint csak a legkiválóbbak közül is igen kevesen. Hogy külső sikere is óriási volt, azt talán felesleges különösebben kiemelni. Minden felvonás után nagy lelkesedéssel hívták lámpák elé, a második és harmadik felvonásban pedig nyílt színen is megtapsolták.

* Elmaradt vendégszereplés.

Pár nappal ezelőtt, mikor a Pálmai Ilka negyedik fellelése a művésznő betegsége miatt hirtelen elmaradt, a színházi igazgatóság a hozzánk és általában a lapokhoz küldött kommunikéiben tudatta, hogy iparkodni fog az elmaradt fellelése kárpótlásául újabb vendégszereplésre birni Pálmai Ilkát. A művésznő szintén megígérte, hogy nagyváradi vendégszereplése után, ha Megyeri igazgatótól meghívást kap, szívesen eljön még egy ízben Kolozsvárra és eljátsza a Huszárcsiny és a Szép Helena főszerepeit, melyekben mindenütt a legnagyobb sikert aratott. Épen ma vettük az értesítést, hogy Pálmai pár nap múlva a nagyváradi színpadon játszani fog. Megyeri igazgató azonban nem reflektál többé a vendégszerepeltetésre. Ha így áll a dolog, ez mindenestre furesa színpadon tünteti fel a színház eljárását, mely annak idején maga marasztalta Pálmaikat, azután meg az esetleges későbbi vendégszereplésre megkérte s ezt a lapokban közzé is tette, most pedig mikor meg van a hozzá való alkalom, egyszerűen napi rendre tér a vendégszerepeltetés ténye felett. Pedig hát tisztán anyagi szempontból is csak haszonnal járna ez a vendégszereplés, eltekintve attól, hogy az olyan tehetségek előtt, a minő Pálmai Ilka is,

minden színház büszkeséggel és hódolattal nyithatja meg ajtait.

Irodalom.

(**Magyar nők a szabadságharcban.** A magyar szabadságharc sok fonséges részlete elevenedik meg abban a könyvben, a melyet Farkas Emőd küldött meg nekünk e czímmel: *Magyar nők a szabadságharcban*. A férfiak mellett, a kik hazájukért a halálba rohantak, tudjuk, nagy szerepük volt abban az emlékezetes időben az asszonyoknak is, a kik közül sok minden elismerésre méltó tetteket művelt. A kis könyvben öt híres nőnek találjuk az élete leírását, ezek: *Batthány* Lajosné grófné, *Károlyi* Györgyné grófné, *Damjanich* Jánosné, *Bányai* Julia, *Teleki* Blanka grófné. A könyv előszavából úgy látszik, hogy Farkas Emőd folytatni akarja ismertetését annak a szerepnek, a mely a magyar nőknek a szabadságharcban jutott; munkája nem vész kárba, ha a nevezetes asszonyok élete történetéről több adatot tud összekeresni, mint a hogyan most sikerült neki. Az első könyv is érdemes az elolvasásra. Ára egy korona hatvan fillér.

Távirat.

A szerb udvar botrányai.

Budapest, május 28. Berlinből jelentik: Amit eddig *Belgrádban* csak az intim udvari környezetben sejtettek, immár kínos igazságnak bizonyosodott be. Sándor király és neje annak idején *Coulet* francia orvost **hamis orvosi megállapításra bírták rá.** Minpkettejüknek tudnia kellett, hogy *Draga* királyné nem is remélhet. Ennek a tényállásnak még súlyos következményei lehetnek. **A dinasztia kérdése már most a maga egészében fel van vetve. A nép úgy véli, hogy sorsát nem fűzheti az efajta cselszövésekhez.**

A szerbek egyébként most az okát keresik annak, hogy a szerb királyi pár miért vállalkozott a veszedelmes játékra. Azt hiszik, hogy a szerb király *Draga* unszolására minden áron keresztül akarta vinni a házasságot és hogy *Draga* népszerűtlenségét megszüntesse, elhíresztelte, hogy áldott állapotban van.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, máj. 29-án.
Bérletszünet XIII. páratlan sz.

A BÖLCSŐ.

Színmű 3 felv. Irta: Brioux E.
Fordította: Gábor Ignác.

SZEMÉLYEK:

Marsanne — — — Dezséri Gy.
Marsanne-né — — — Laczkó A.
Girieu Georges — — — Szakács A.
Lourence, neje, Marsanneék leánya — P. Márkus E.
Chantrel Raymond — — — Tompa
Dr. Mossiac — — — Papp M.
Apácza — — — — Váradiné.
Louise, szobaleány — Miklósi M.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Regénycsarnok.

Maklaren Dávid kalandjai.

— Angol regény. — (21)

— Ugy — szól a szép *Kabátu gentleman* — talán ön is *Jakobinus*?

(*Jakab* volt az elégületlenek trón követelője. A ford.)

— Nem, uram — mondá *Simpson* — „én *György Király* hűséges alattvalója vagyok!“

— Bármint legyen, uram — szól a *Jakobinus* — én *Francia* országba akarok menni, ha partra szállít, fáradságaért gazdag jutalmat kap.

— Nem tehetem! felelt a kapitány.

Erre az idegen övéből egy marék aranyat vett ki, a kapitány pedig vágyó tekintettel szemlélte s izgatottan mondá:

— Adja ide felét, és én az ön emberem vagyok.

— Nem addig a! alkudott a jövevény.

— *Harminez guinea*,*) ha itt visz tengerpartra, ha pedig a *Linnhe* tónál, hol barátaim vannak, hatvan guinea.

— És ha önt a katonák kezére adom? fenyegetőzött *Simpson*.

— *Rosz* üzletet csinál, vágott közbe a másik, mert a nálán levő pénzt a derék bérlők adták, kiknek ezt adóba kellett volna fizetniök, s ha *György Király* megkaparinthatja, nem lát az ur egy garast sem belőle, mert én megmondom miféle pénz ez.

— „Jól van“ — egyezkedett a kapitány — Hatvan guinea és megteszem. Itt a kezem reá!“

— „És itt az enyém is!“ szól a vendég s kezet szoritottak.

Erre a kapitány sietve kiment a kerek házból, én pedig a vendégnek a vacsorát szolgáltam föl.

— Hát — kérde tőlem az idegen — talán te is *György* párti vagy?

— Körül belül, — feleltem én.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: **Sebő József.**
Kiadja: a „Gutenberg“ nyomda.

*) 1 guinea: 25 korona.

NAGYÉRDEMŰ KÖZÖNSÉG!

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, Mátyás-király-tér 12. sz. a. mai nappal

„Pénzkölcsön közvetítő“, valamint „Ingatlan birtok-eladás- és vételi közvetítő“

irodát nyitottunk, ezáltal a tisztelt nagyközönség ama előnyös helyzetbe jön, hogy nem lesz szükséges házaló ügynökök közbenjárását igénybe venni, hanem a kölcsön kieszközöltetéséhez szükséges okmányok irodánkban bemutatásától számított 2—3 hét alatt, a kölcsönkérő — pénzhez jut.

Az okmányok bemutatásakor előleg nem vétetik, csakis az üzlet sikeres lebonyolítása után, a kölcsön megszerzése előtt, kölcsönösen megállapítandó összeg fizetetik.

Ez alkalommal arra is felhívjuk becses figyelmüket, hogy ha az ingatlant 7—8 százalékos kamatu kölcsön terheli, csekély költség, de kamat megtakarítás mellett convertáltatjuk s habár tapasztalat szerint a kölcsöntvevő, a convertálási költségektől fél, megnyugtatóan annak adunk kifejezést, hogy a fizetendő kamat csekélye, tisztesen visszatéríti a fölmerülő költségeket. Amennyiben összeköttetések vannak a budapesti, helyi, valamint a vidéki azon pénzintézetekkel, a melyek olcsó kamatu és előnyös törlesztési módozatok szerinti kölcsönöket nyújtanak ezért is tisztelettel kérjük a n. é. közönséget bizalmukkal megtisztelni, — igérve gyors és megbízható működést — kötelezve magunkat arra is, hogy ezen működésünkből származó minden évi tisztván jövedelmünk egy százalékát a kolozsvári „vakok“ intézetének adományozzuk. — **Törlesztési prospectussal szolgálhatunk.**

Kolozsvárt, 1901. május hó.

Tisztelettel

SILLÓ GYULA és TÁRSA.

4—10

Valódi kaukázusi

Halász Jenő

kapható naponta frissen

Halász Jenő gyógyszerárában

Kolozsvárt, Emke-tér.

Egy pár női czugos vagy fűdzős erős jó bőr czipő 2 frt 30 kr. — Egy pár férfi czugos vagy hegymászó erős jó bőrczipő 2 frt 65 kr.

Hol keressük?

Hol keressük?

KOHN LAJOST,

a ki 28 évig a főtéren, br. Józsika házban legjutányosabb és legjobb czipőket árulta?

A központi nagy áruházban

(Belhid-utca) Wesselényi-Miklós-utca 24. szám alatt, a m. kir. postaépület során, Szegedi vaskereskedése mellett.

Berendeztem férfi-öltöny gyapjuszöveteket 1 frt 10 krtól 3 frt 80 krig.

3—6

Gyári raktárt szereztem gyermek-kocsikból, férfi fehérnemű és férfi nyakkendőkből.

Czipő árjegyzék:

	frt.	kr.
1 pár női czugos zsebro bőr czipő	5	80
1 pár női kivágott zsebrét bőr czipő	1	35
1 pár női kivágott lakbőr czipő	1	60
1 pár női magas fűdzős zergebőr czipő	3	—
1 pár női magas czugos lakbőr czipő	3	80
1 pár férfi borjubőr czugos czipő	3	20
1 pár férfi lakbőr czugos czipő	3	20
1 pár férfi zsebrobőr czugos czipő	6	—
1 pár férfi lakbőr kamgarn betétes czipő	5	80
1 finom férfi posztó kalap	1	60

Vegyes árjegyzék:

	frt.	kr.
1 méter jó mosó kreton	—	16
1 méter francia kreton	—	26
1 méter francia szatén	—	34
1 méter női ruhaszövet	—	26
1 méter 120 cm. széles női ruhaszövet	—	38
1 méter 120 cm. széles angol női ruhaszövet	1	10
1 méter minden színben, ponzsé	—	80
1 méter fuhs szőnyeg	—	16
1 garnitúra, 2 ágy és 1 asztalterítő gyapjuból	4	20
1 vég kreász vászon 30 rőfös	—	4 20

KÖZPONTI NAGY ÁRUHÁZ KOLOZSVÁR Wesselényi Miklós-utca 24., postahivatal oldalán.

1 fedeles, 4 vaskerekű gyermekkocsi 5 frt. — 1 dupla acélruganyos gyermekkocsi, elegáns dísszel és gépezetes fedéllel 13 forint.

Uj. GRÁF LŐRINCZ

fűszer, csemege, bor és déligyümölcs üzlete Kolozsvárt, Szentegyház-u. 6. Tivoli-u. sarok.

Ajánlja a n. é. közönségnek a legjobb fűszerneműekkel ellátott üzletét. Továbbá állandó és nagy raktárt tart mindenféle fűszerekből, csemegekből, déligyümölcsökből és erdélyi különlegességekből ugym.: Székelyturó, kendilonai sajt, szebeni szalámi, szamosujvári szalonna, fogarasi tea vaj. Erdélyi tisztán kezelt asztali és csemege borokból, belföldi és francia pezsgőborokból. Naponta friss töltésű részvény palaczk sörökből.

1 liter asztali bor 32 kr.

Állandóan friss kenyérben sült sonka!

Távbeszélő állomás 419. sz. 3—5

ABBÁZIA KÁVÉHAZ

tulajdonosa

Unió-utca 13. szám.

Alánlja a jelen kor igényeinek teljesen megfelelőleg és ujonnan berendezett

Kávéházi és Étterem

helyiségeit.

Izletes hideg és meleg ételek minden időben.

Kitünő italok!

Mérsékelt árak.

Étkezésre havi előfizetők bármely naptól elfogadtatnak.

10—10

Elvállaló iroda:

Unió- és Rózsa-utca sarkán.

Dávid Ödön

vegyészeti ruhafestő és tisztító Kolozsvárt.

Ajánlja uri-, női-öltönyök, diszitó és butorszövetek, szőnyegek, csipkék, végáru vegyifestését és tisztítását.

Ágytoll fertőtlenítő intézetemre nagyérdemű közönség szives figyelmé felhivom.

Ruhafestő, tisztító és fertőtlenítő intézet. Malom-utca 6. sz.